

Introductie

- **Straffen werkt niet** in het terugbrengen van recidive daders, noch in het vervullen van behoeften slachtoffers
- Mogelijk alternatief: **herstelrecht**; afgelopen 20 jaar juridisch en maatschappelijk **in ontwikkeling**
- Doel herstelrecht: **schade herstellen** op basis van de **behoeften** van partijen

→ **Draagt herstelrecht bij aan herstel?**

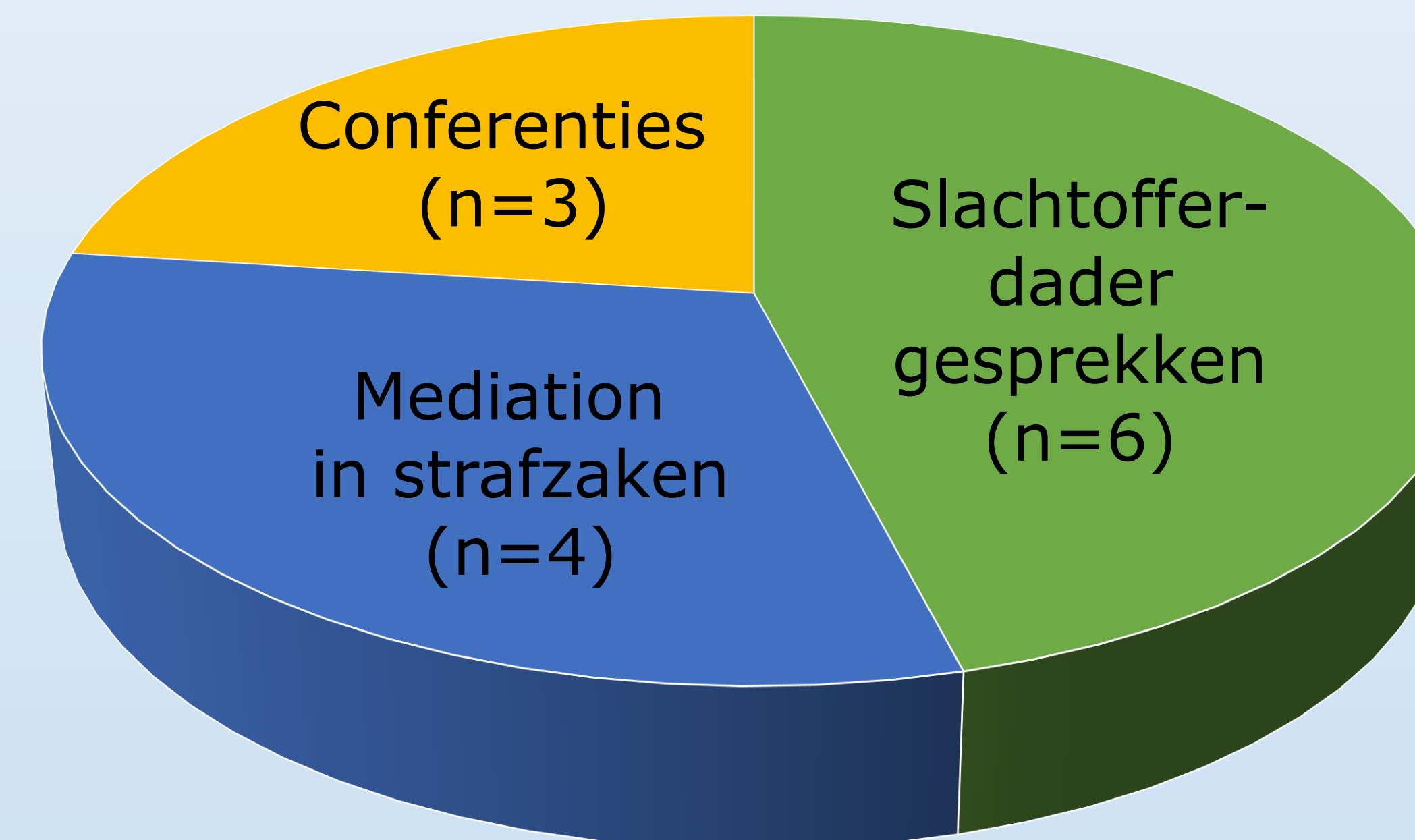
Methode

- Systematisch literatuuronderzoek
- Selectiecriteria studies:

Design	Empirisch juridisch onderzoek
Populatie	• Slachtoffers en daders • Misdrijven (alle)
Herstelrecht-voorziening	• Slachtoffer-dadergesprekken • Mediation in strafzaken • Conferenties
Uitkomst	Herstel, woede, angst, empathie, zelfinzicht, recidive, vertrouwen enz.
Locatie	Nederland
Periode	1994 - 2019 (afgelopen 25 jaar)

Resultaten

Aantal studies: n=13

Draagt herstelrecht bij aan herstel?

JA:

- Bij slachtoffers: minder **angst en woede**, betere **coping**, bijdrage aan **herstel**
- Bij daders: minder **recidive**, betere **morele overtuigingen, trotser**

MAAR ...:

- Bij slachtoffers: **géén effect op vertrouwen** in het recht, geen effect op geloof in een eerlijke wereld, geen verandering in optimisme in de toekomst
- Bij daders: **afname empathie** voor het slachtoffer, **géén effect motivatie** tot reparatie en verantwoordelijkheid nemen

Discussie

Methodologische kwaliteit niet hoog genoeg

Geen valide uitspraak mogelijk over effectiviteit

- Gerandomiseerd design: 1 studie
- Controlegroep: de helft van de studies
- Selectiebias: alle studies (ivm vrijwilligheid)
- Voormeting: minder dan de helft v/d studies
- Nameting na 3 maanden: de helft v/d studies
- Uitval respondenten >20%: meeste studies
- Uitkomstmaten: veelal zelfrapportage

Conclusie

- Herstelrecht heeft **positieve invloed** op herstel, maar geen uitspraak mogelijk over effectiviteit
- Meer methodologisch goed **onderzoek nodig** om wetgever, politici, juristen en maatschappij te overtuigen

Contact Nieke Elbers: n.elbers@vu.nl